

Õppida saab kõikjal. Mitteformaalse ja formaalõppe loomimise tavad

Halliki Põlda, Haridusteaduste instituut

Eve-Liis Roosmaa, Ühiskonnateaduste instituut

Katrin Karu, Haridusteaduste instituut

TALLINNA ÜLIKOO

21.10.2022

praxis
mõttekoda

CIVITTA

TALLINNA ÜLIKOOL

Projekt “Noorte edu toetuseks: võimekus
lõimida mitteformaalses õppes omandatud
formaalharidusse” 2021-2023

Funded by the European Union via the
Structural Reform Support Programme and
implemented in cooperation with the
European Commission

“Lõimimine” metafoorides

Probleem

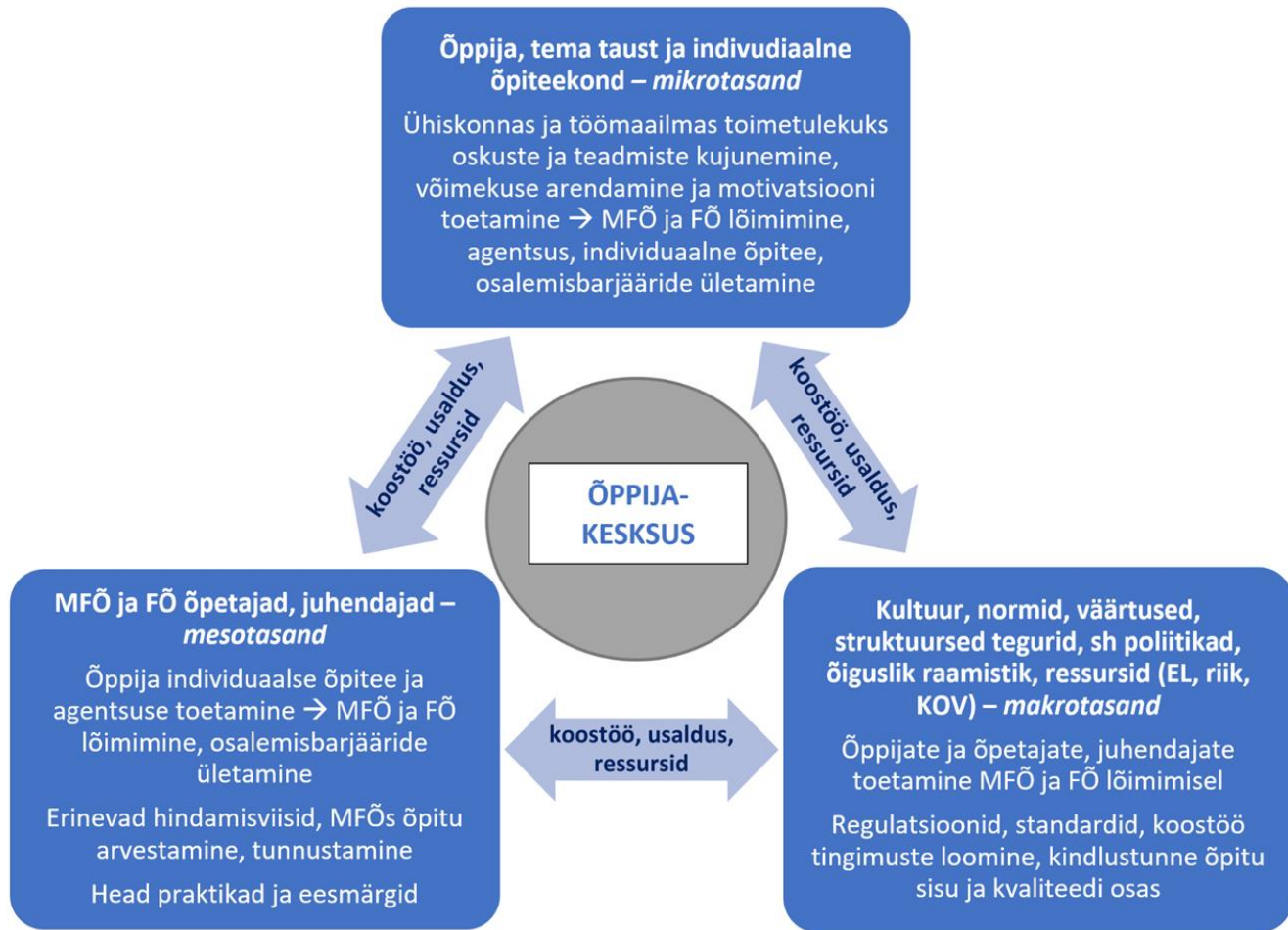
Miks peaks
lõimima?

Kuidas
seda peaks
tegema?

Kuidas
poliitika saab
toetada?

Eesmärk

- Luua eeldused mitteformaal- ja formaalõppe lõimingu üleriigiliseks rakendamiseks
- Kaardistada, milline on formaal- ja mitteformaalõppe lõimingu hetkeseis Eestis ning sarnased tavad mujal maailmas
- Tuua esile lõimingut toetavad (poliitika)soovitused ja töötada välja juhised lõimingu elluviimiseks

Õppijakeskne
mitteformaalse
ja formaalse
tasemeõppe
lõimingu mudel
([D1: Mitteformaal- ja
formaalõppe
lõimimise praktikad
Eestis](#), lk 8)

Lõimingu tavad Eesti koolides

1.

Põhikooli
valikõppeaine või
gümnaasiumi
valikkursuse
läbimine väljaspool
kooli

2.

III kooliastme
kohustusliku
loovtöö läbiviimine
väljaspool kooli

3.

Mitteformaalse
õppe raames
omandatu
arvestamine kooli
kohustusliku
õppekava osana

4.

Kooli kohustusliku
õppekava
elluviimine
mitteformaalses
õppekeskkonnas

Miks on lõiming vajalik?

ÕPPIJA KASU

- Mitmekesisstab õpet, toetab õppijate üldpädevuste arengut ja individuaalset lähenemist, arendab refleksioonioskust, toetab motivatsiooni ja ajakasutusoskust, vähendab õppijate koormust
- Kujuneb arusaam igasuguse õppe väärtuslikkusest
- Positiivsed emotsioonid

ÕPETAJA KASU

- Uute kompetentside omandamine toetab õpetaja professionaalset arengut; väheneb õpetaja koormus

Lõimimise õiguslik raam

- Seadused lubavad lõimingut ja erinevaid lahendusi
- Antud n-ö vabad käed, rollid ja kohustused ei ole selged, vastutus nimetamata
- Edu tagab see, kui kohalik omavalitsus võtab vastutuse eestvedamiseks ja kooli tasandil leidub inimene, kes võtab ise rolli ja vastutuse

Osapoolte vaade

- Valmisolek lõimingut rakendada on olemas
- Täpsustamist vajab osapoolte roll ja vastutus ning süsteemne rakendamine
- Avaldub vastandumine vabatahtlik vs n-ö ülalt pealesurutud
- Riigi tugi koolidele ja mitteformaalõppe pakkujatele ebapiisav
- Õpetajatel puuduvad ressursid ning praktilised oskused uuteks, innovaatilisteks lõimingumeetoditeks
- MFÕ (praktikute) umbusaldamine ja ebapiisav tugi mõlemale osapooltele
- Puuduvad võrdsed võimalused MFÕle ligipääsuks
- Raskused MFÕ hindamisel

Välisriikide tavad (1)

- **Puudub ühtne valem** või soovitus, kuidas FÕd ja MFÕd lõimida
- Lõimingut soodustavate meetmete ja poliitikate eelduseks on **pikaajaline poliitiline pühendumus** riiklikul ja kohalikul tasandil
- Reformi protsessi tuleb **kaasata kõik osapooled** (KOV, õpetajad, huvihariduse pakkujad, juhendajad, tööandjad, õppijad, lapsevanemad jt)
- Õpetajatele ja huvihariduse pakkujatele tuleb pakkuda **kutsealast arenguvõimalust, sh koos õppimine**
- Toetada õpilasi ja noori **individuaalse õpitee kujundamisel**, sh milliseid pädevusi nad ise peavad oluliseks omandada

Välisriikide tavad (2)

- **Autonoomia** väärtustamine, kuid piisavate **aruandlusmehhanismide** olemasolu, mis hõlmavad kvaliteediraamistikku (usaldus)
- **Õppijate autonoomsuse** suurendamine
- **MFÕ** tihedam **sidumine õppekavaga** (koostöö)
- **Lõiming** tuleks lisada koolide hindamise **kvaliteedi kriteeriumiks**
- **Võrdsed võimalused** MFÕs osalemiseks ja õpitu tunnustamiseks
- Abiks on **väiksel alustamine** - teatud meetmete/tavade piloteerimine vs tervikliku süsteemi ülesehitamine

Järgmised sammud

- **Esialgsed poliitikasoovitused osapooltele** (riik, kohalik omavalitsus, mitteformaalõppe pakkujad ning üldharidus- ja kutsekoolid)
- Töötame koostöös sidusrühmadega välja **juhised mitteformaalse õppimise lõimimiseks** formaalharidusse ning proovime need järele koolides
- Koostame **soovitused seadusandluse muutmiseks, poliitika kujundamiseks ja vajalike meetmete rakendamiseks**

Aitäh kuulamast!

- Kohtumiseni töötubades

Katrin, Eve-Liis, Halliki